

รายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รหัสวิชา ว16101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

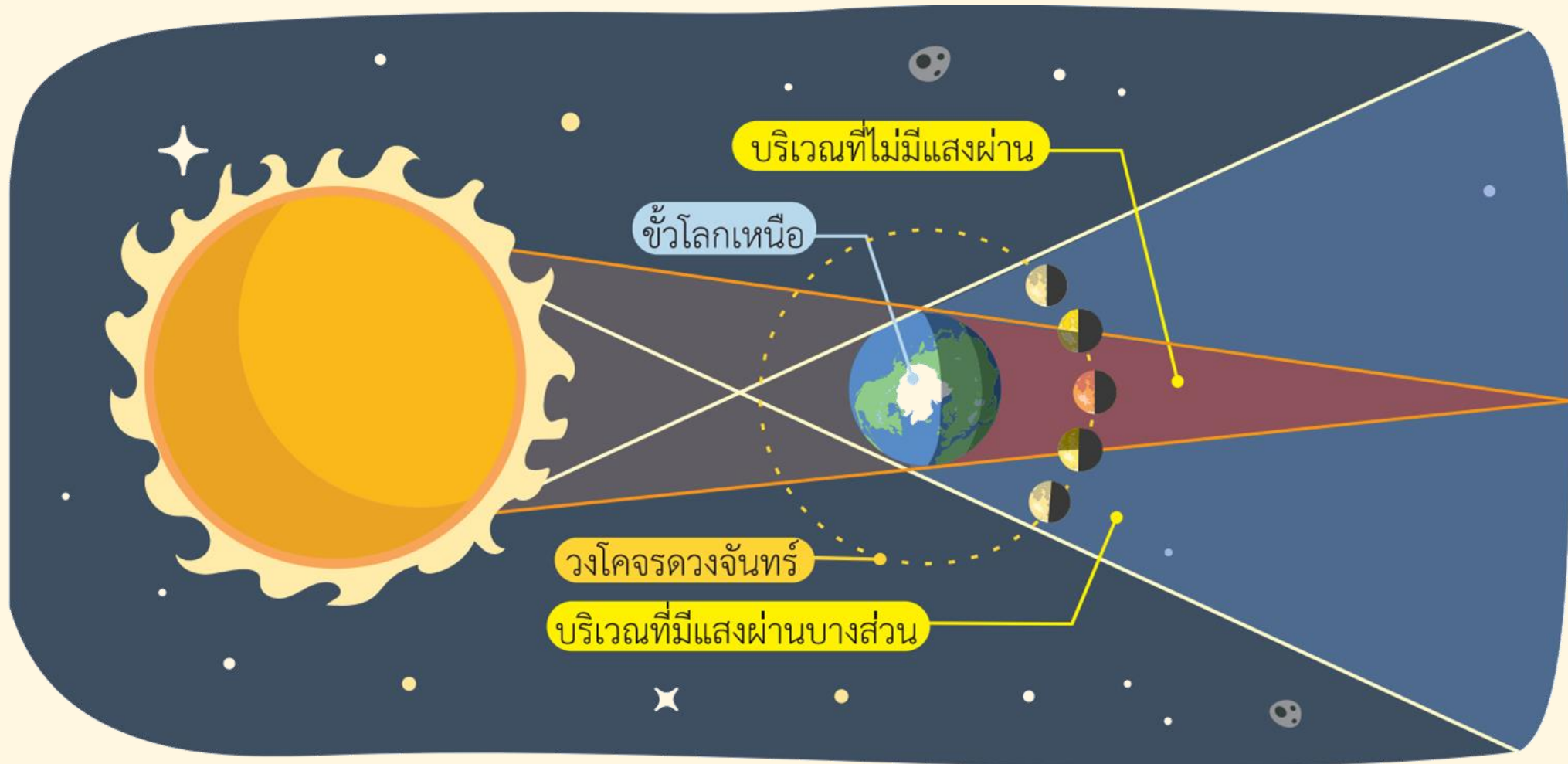
เรื่อง จันทรุปราคา (2)

ครูผู้สอน ครูธิดารัตน์ เมฆหมอก

ครูวิทวัฒน์ ศรีเมฆ

ปรากฏการณ์จันทรุปราคาเกิดขึ้นได้อย่างไร

กิจกรรมที่ 1

จันทรุปราคา

เกิดขึ้นได้อย่างไร

จุดประสงค์

อธิบายการเกิด

ปรากฏการณ์จันทรุปราคา

วิธีทำกิจกรรม

5. อ่านใบความรู้เรื่อง การเกิดจันทรุปราคา
อธิบายการเกิดจันทรุปราคาแบบต่าง ๆ
พร้อมระบุชื่อจันทรุปราคาแต่ละแบบและ
บันทึกผล

ใบความรู้ เรื่อง การเกิดจันทรุปราคา

หน้า 205-208

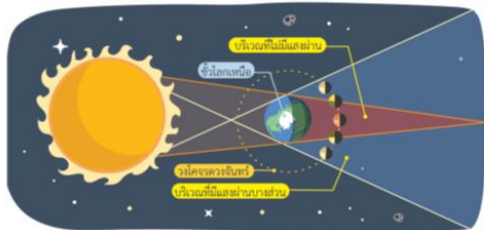
ชื่อ-สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ป.๒๑/ม.๑๓-๐๑
๕๕/๕๕/๕๕

ใบความรู้เรื่อง การเกิดจันทรุปราคา

การที่โลกโคจรรอบอยู่ในแนวเส้นตรง โดยโลกอยู่ระหว่างดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ ทำให้โลกบังดวงอาทิตย์และเงาของโลกทอดมายังดวงจันทร์ ทำให้คนบนโลกมองเห็นปรากฏการณ์จันทรุปราคาซึ่งเกิดในเวลากลางคืน

หมายเหตุ : ภาพนี้เป็นไปตามสัดส่วนจริง สัดส่วนจริงคือ ระยะทางจากโลกถึงดวงจันทร์มีค่าประมาณ ๓๐ เท่าของเส้นผ่านศูนย์กลางโลก และระยะทางระหว่างโลกกับดวงอาทิตย์จะมีค่าประมาณ ๔๐๐ เท่าของระยะทางระหว่างโลกถึงดวงจันทร์

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ฉบับปรับปรุง ๒๐๒๑

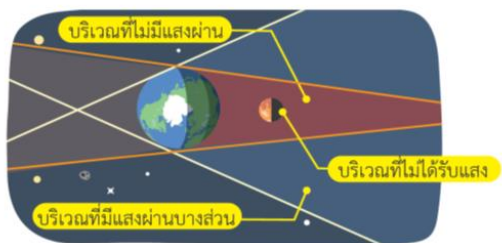
ชื่อ-สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ป.๒๑/ม.๑๓-๐๑
๕๕/๕๕/๕๕

จันทรุปราคาเต็มดวง

ดวงจันทร์โคจรเข้าไปในเงามืดของโลกทั้งดวง คนบนโลกจะเห็นดวงจันทร์มืดไปทั้งดวง และกลายเป็นสีแดงแทนคล้ายสีของอิฐ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ฉบับปรับปรุง ๒๐๒๑

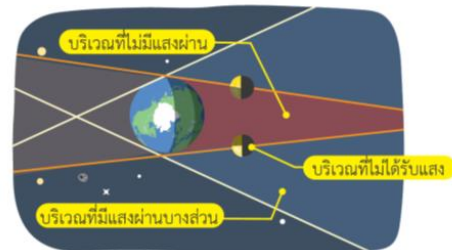
ชื่อ-สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ป.๒๑/ม.๑๓-๐๑
๕๕/๕๕/๕๕

จันทรุปราคาบางส่วน

ดวงจันทร์โคจรเข้าไปในเงามืดของโลกบางส่วน คนบนโลกจะเห็นส่วนสว่างของดวงจันทร์เป็นเสี้ยวไม่เต็มดวง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ฉบับปรับปรุง ๒๐๒๑

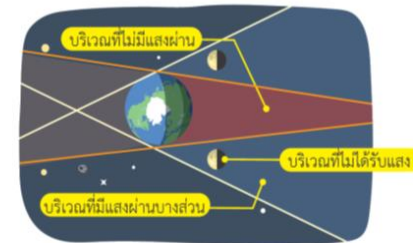
ชื่อ-สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ป.๒๑/ม.๑๓-๐๑
๕๕/๕๕/๕๕

จันทรุปราคาในเงามัว

เงามัวของโลกทอดไปยังดวงจันทร์ ดวงจันทร์จะได้รับแสงลดลง แต่จะมองเห็นดวงจันทร์เต็มดวงแต่สว่างน้อยลงเล็กน้อย

การสังเกตปรากฏการณ์สุริยุปราคาและจันทรุปราคา ให้ปลอดภัยและชัดเจนยิ่งขึ้น อาจต้องอาศัยอุปกรณ์ช่วยสังเกต เช่น กล้องโทรทรรศน์ ผ่านกรองแสงสุริยะ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ฉบับปรับปรุง ๒๐๒๑

อ่านใบความรู้ เรื่องการเกิดจันทรุปราคา

จะทำให้ทราบว่า

- ปรากฏการณ์จันทรุปราคาเกิดขึ้นได้อย่างไร เกิดในเวลาใด
- จันทรุปราคาแต่ละแบบมีชื่อเรียกว่าอะไร

คำชี้แจงบทบาท นักเรียนปลายทาง

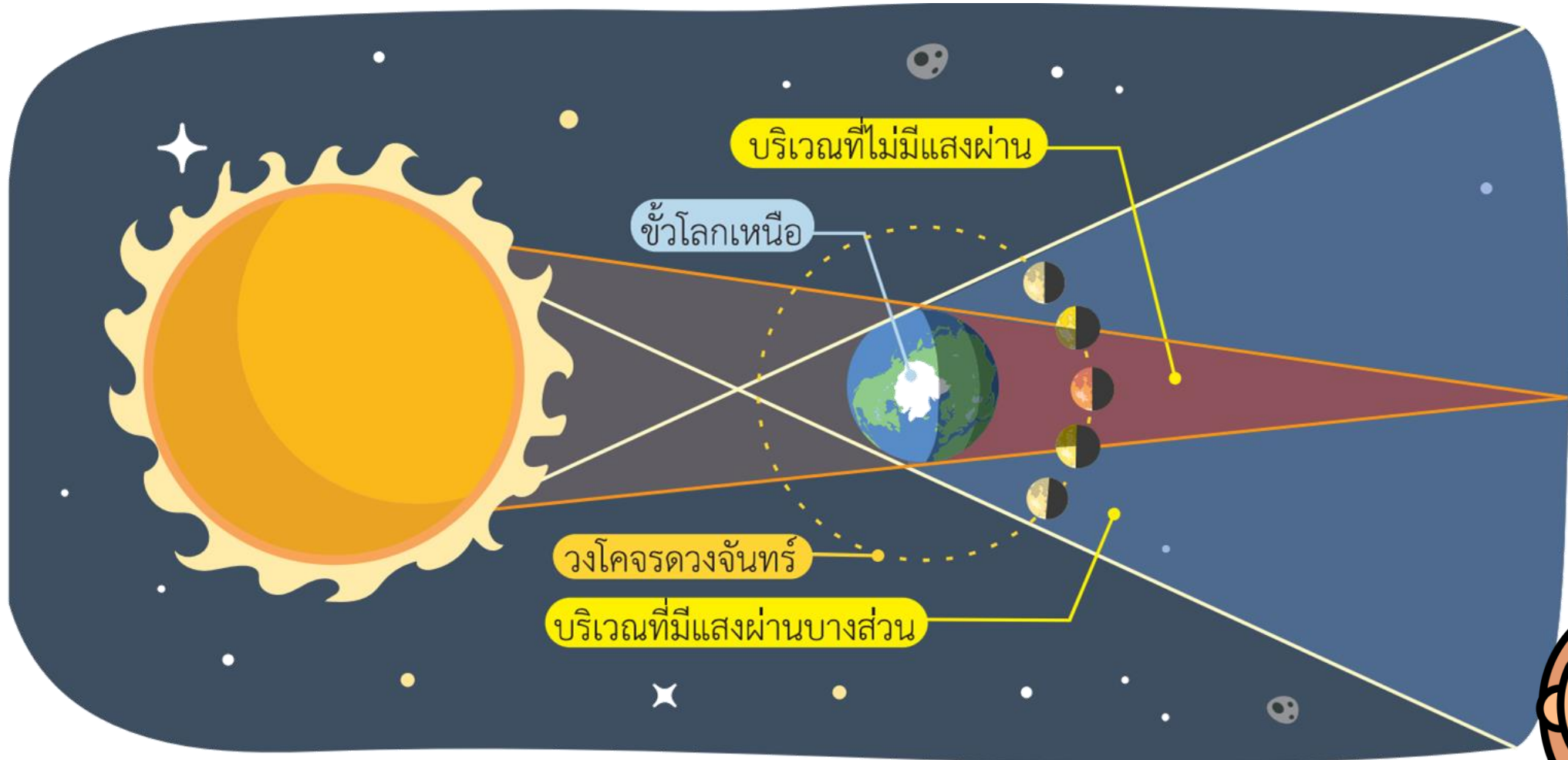
1. อ่านใบความรู้ เรื่องการ
เกิดจันทรุปราคา
2. ร่วมกันอภิปรายการเกิด
จันทรุปราคาแบบต่าง ๆ

คำชี้แจงบทบาท ครูปลายทาง

1. ครูแจกใบความรู้
หน้า 205-208
2. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียน
ได้ร่วมกันอภิปราย

ใบความรู้ เรื่องการเกิดจันทรุปราคา

ใบความรู้ เรื่องการเกิดจันทรุปราคา

การที่โลกโคจรรมาอยู่'ในแนวเส้นตรง โดยโลกอยู่ระหว่างดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ทำให้โลกบังดวงอาทิตย์และเงาของโลกทอดมายังดวงจันทร์ ทำให้คนบนโลกมองเห็นปรากฏการณ์จันทรุปราคาซึ่งเกิดในเวลากลางคืน

ใบความรู้ เรื่องการเกิดจันทรุปราคา

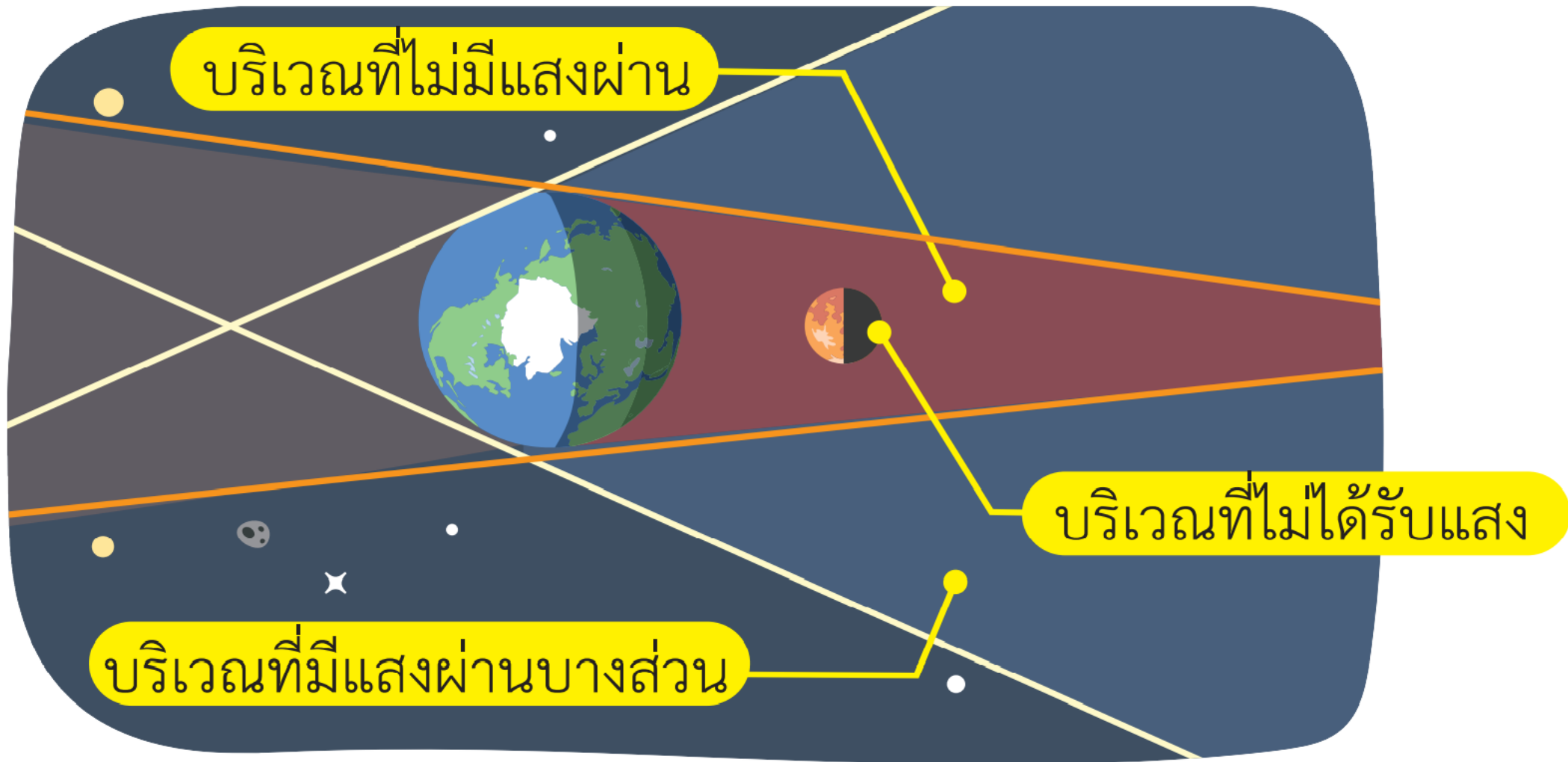
จันทรุปราคาเต็มดวง

ดวงจันทร์โคจรเข้าไปใน
เงามืดของโลกทั้งดวง คนบนโลก
จะเห็นดวงจันทร์มืดไปทั้งดวง
และกลายเป็นสีแดงหม่นคล้าย
สีของอิฐ

จันทรุปราคาเต็มดวง

ใบความรู้ เรื่องการเกิดจันทรุปราคา

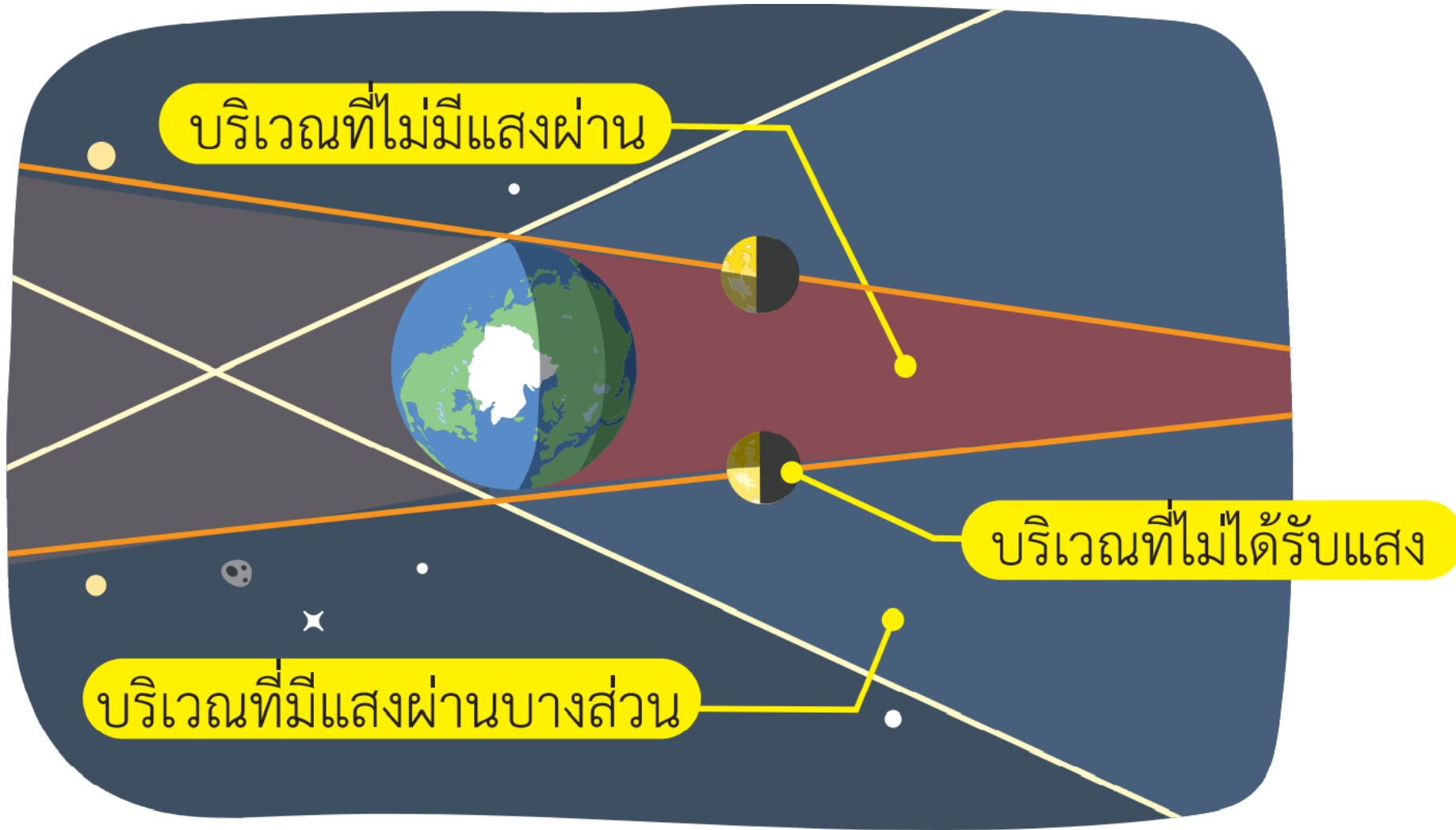
จันทรุปราคาบางส่วน

ดวงจันทร์โคจรเข้าไปในเงามืด
ของโลกบางส่วน คนบนโลก
จะเห็นส่วนสว่างของดวงจันทร์
เป็นเสี้ยวไม่เต็มดวง

จันทรุปราคาบางส่วน

ใบความรู้ เรื่องการเกิดจันทรุปราคา

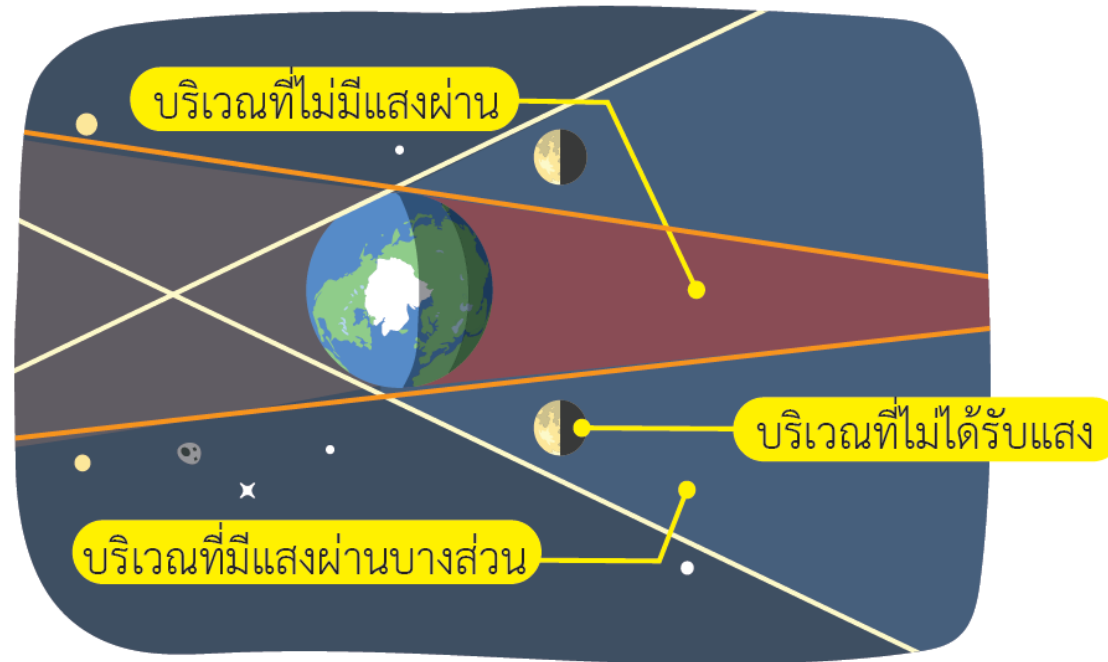
จันทรุปราคาในเงามัว

เงามัวของโลกทอดไปยังดวงจันทร์
ดวงจันทร์จะได้รับแสงลดลง แต่จะ
มองเห็นดวงจันทร์เต็มดวงแต่สว่าง
น้อยลงเล็กน้อย

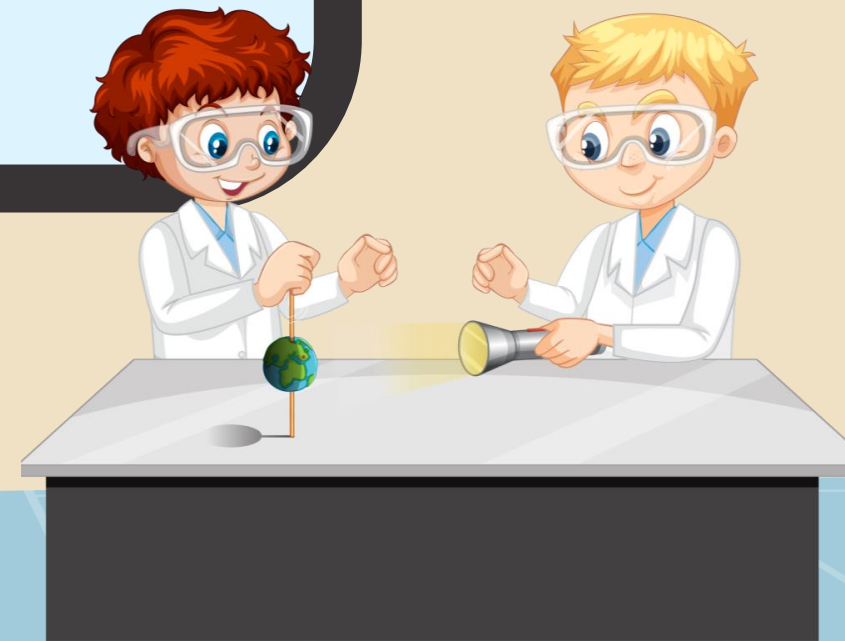
จันทรุปราคาในเงามัว

การสังเกตปรากฏการณ์สุริยุปราคาและจันทรุปราคา ให้ปลอดภัย
และชัดเจนยิ่งขึ้นอาจต้องอาศัยอุปกรณ์ช่วยสังเกต เช่น กล้องโทรทรรศน์
ผ่านกรองแสงสุริยะ

อภิปราย

การเกิดจันทรุปราคา

การเกิดจันทรุปราคา ตำแหน่งของดวงอาทิตย์ โลกและดวงจันทร์จะต้องเป็นอย่างไร

1

ดวงอาทิตย์   โลก   ดวงจันทร์

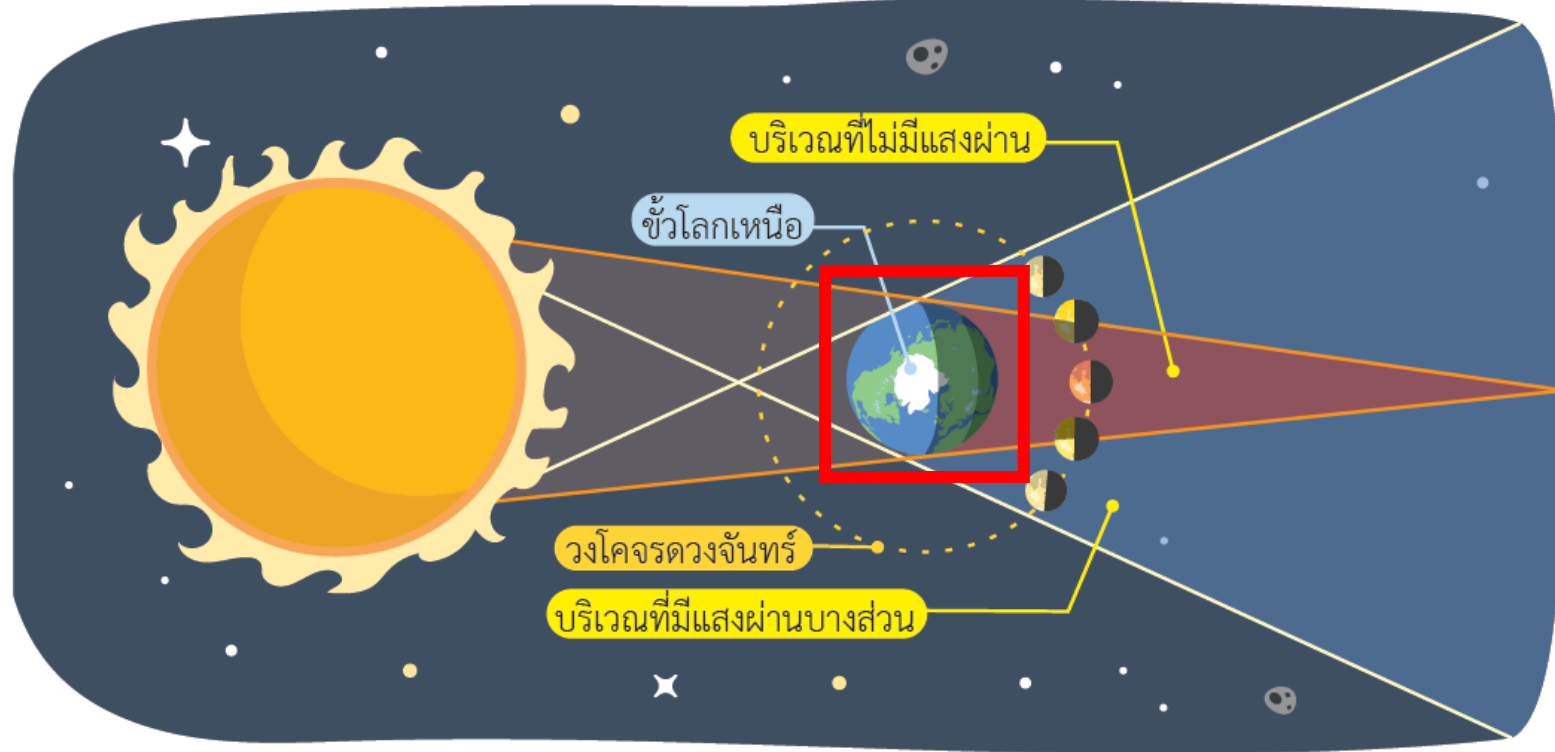
2

ดวงอาทิตย์   ดวงจันทร์   โลก

การเกิดจันทรุปราคา

เกิดในเวลากลางคืน

ดวงจันทร์โคจรมาอยู่ในแนวเส้นตรงเดียวกันกับโลกและดวงอาทิตย์

ขณะที่ดวงจันทร์อยู่ในบริเวณเงามัว เริ่มเข้าสู่เงามืด และอยู่ใน
เงามืดทั้งดวง เราเรียกชื่อปรากฏการณ์จันทร์ปราศาดังกล่าวได้อย่างไร

บริเวณเงามัว

เรียกว่า.....จันทร์ปราศาดในเงามัว

เริ่มเข้าสู่บริเวณเงามืด

เรียกว่า.....จันทร์ปราศาดบางส่วน

บริเวณเงามืด

เรียกว่า.....จันทร์ปราศาดเต็มดวง

ชื่อ-สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

บ. ๖.๑ / ม. ๑.๓ - ๐๑

ผลการอภิปราย

รูปร่างของดวงจันทร์ที่คนบนโลกมองเห็นและชื่อเรียกปรากฏการณ์

รูปร่างของดวงจันทร์เมื่อเริ่มออกจากเงามืด

เรียกว่า _____

รูปร่างของดวงจันทร์เมื่ออยู่ในเงามืด

เรียกว่า _____

รูปร่างของดวงจันทร์เมื่อเริ่มเข้าสู่เงามืด

เรียกว่า _____

รูปร่างของดวงจันทร์เมื่ออยู่ในบริเวณเงามัว

เรียกว่า _____

รูปร่างของดวงจันทร์เมื่ออยู่นอกบริเวณเงา

เรียกว่า _____

ใบงาน เรื่อง การเกิดจันทรุปราคา

หน้า 209

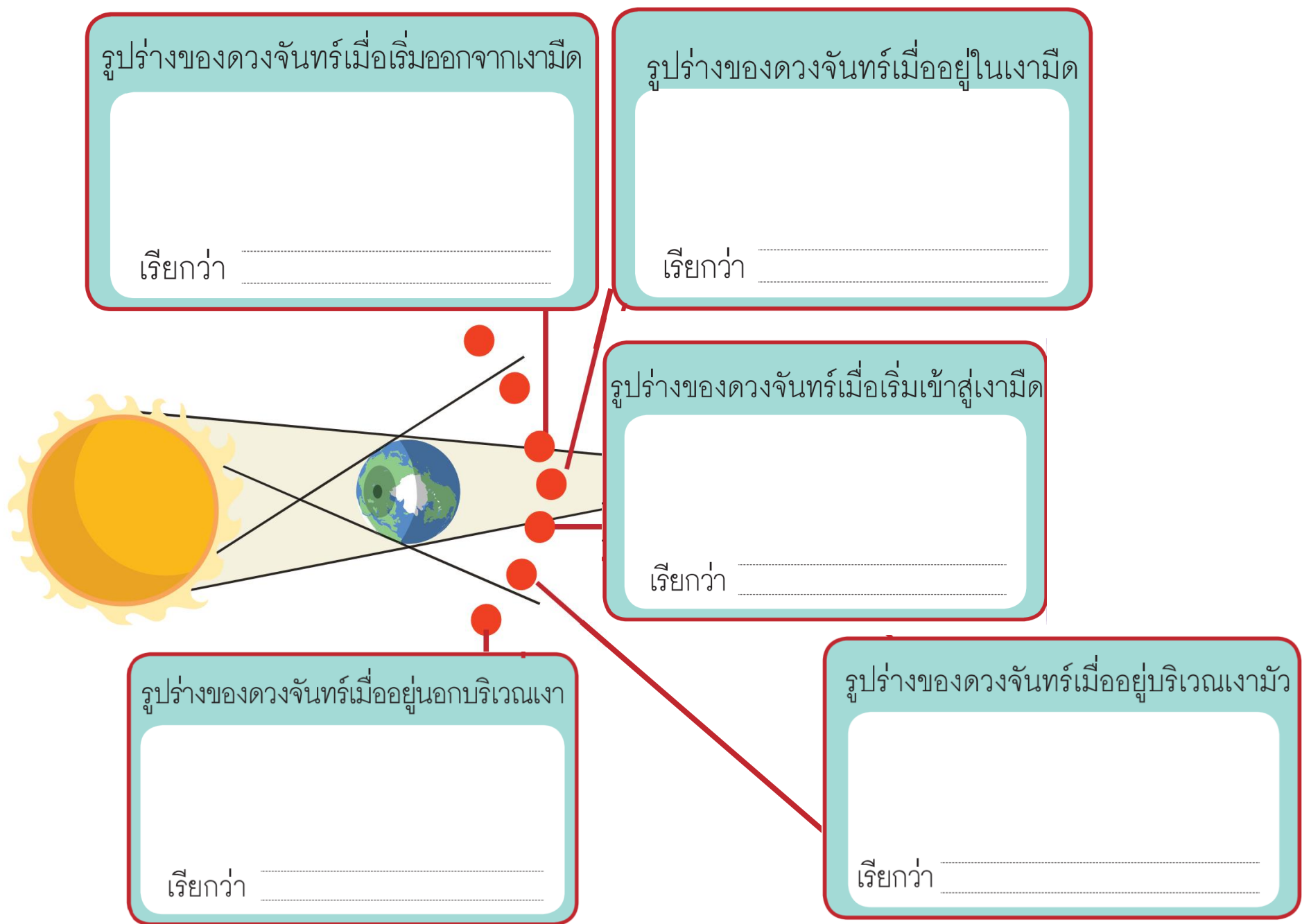

ผลการอภิปราย

รูปร่างของดวงจันทร์ที่คนบนโลก
มองเห็นและชื่อเรียกปรากฏการณ์

คำชี้แจงบทบาท นักเรียนปลายทาง

1. นักเรียนทำใบงานหน้า 209

คำชี้แจงบทบาท ครูปลายทาง

1. ครูแจกใบงาน 01 ให้กับนักเรียน
2. ให้ความช่วยเหลือนักเรียนขณะทำกิจกรรม

ผลการอภิปราย

รูปร่างของดวงจันทร์ที่คนบนโลก
มองเห็นและชื่อเรียกปรากฏการณ์

รูปร่างของดวงจันทร์เมื่อเริ่มออกจากเงามืด

เรียกว่า จันทร์ปราศบางส่วน

รูปร่างของดวงจันทร์เมื่ออยู่ในเงามืด

เรียกว่า จันทร์ปราศเต็มดวง

รูปร่างของดวงจันทร์เมื่อเริ่มเข้าสู่เงามืด

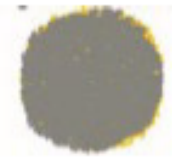
เรียกว่า จันทร์ปราศบางส่วน

รูปร่างของดวงจันทร์เมื่ออยู่นอกบริเวณเงา

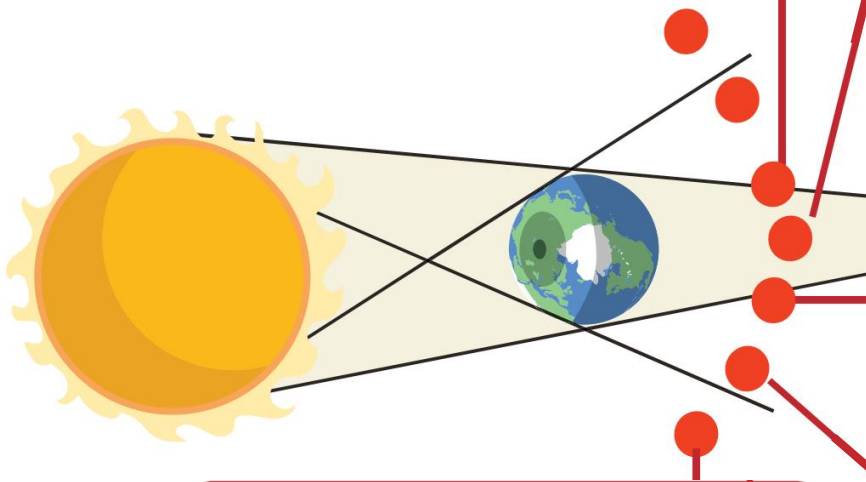

เรียกว่า ดวงจันทร์เต็มดวง

รูปร่างของดวงจันทร์เมื่ออยู่บริเวณเงามัว

เรียกว่า จันทร์ปราศในเงามัว

ส่วนปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลากลางคืนก็มีเช่นกัน
the significant phenomenon that happens at night

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เรื่องกิจกรรมที่ 2.3 จันทรูปราคาเกิดขึ้นได้อย่างไร

เผยแพร่โดย : คลังความรู้ SciMath

ที่มา : <https://www.scimath.org/video-science/item/10933-2019-10-18-04-26-57>

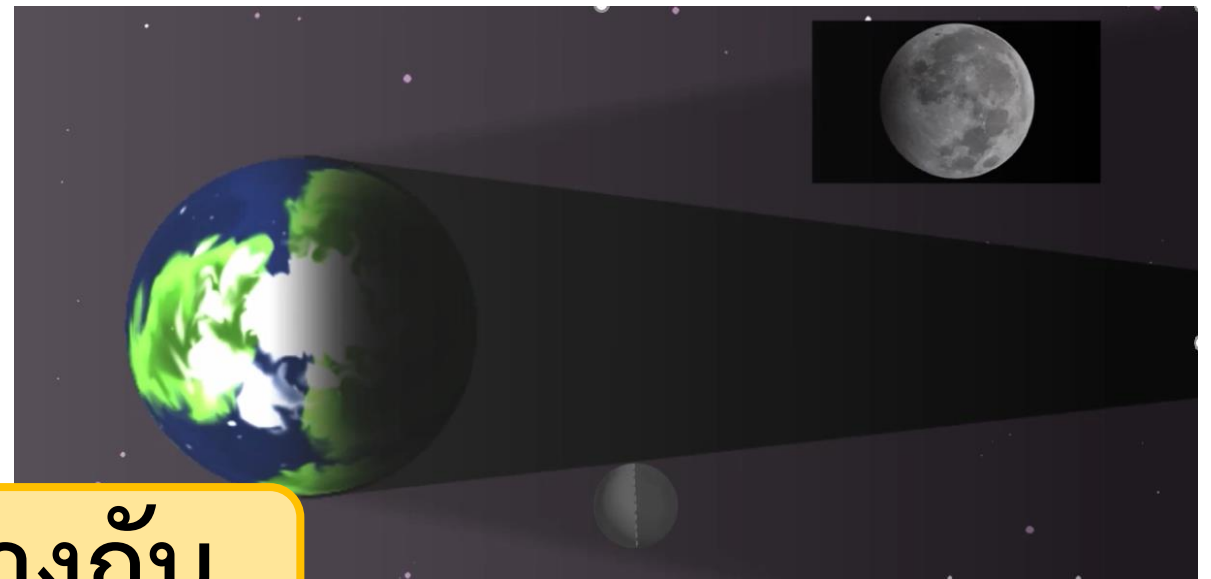

การเกิดปรากฏการณ์จันทรุปราคาบางส่วน และจันทรุปราคาในเงามัวแตกต่างกันอย่างไร

จันทรุปราคาบางส่วน

จันทรุปราคาในเงามัว

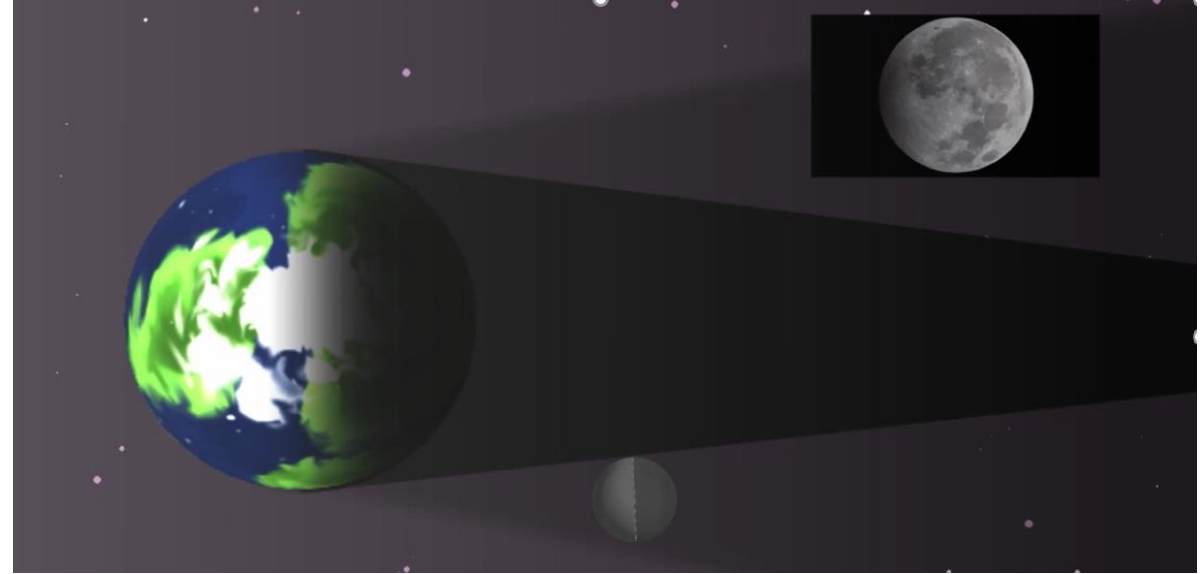
แตกต่างกัน

จันทรุปราคาบางส่วน

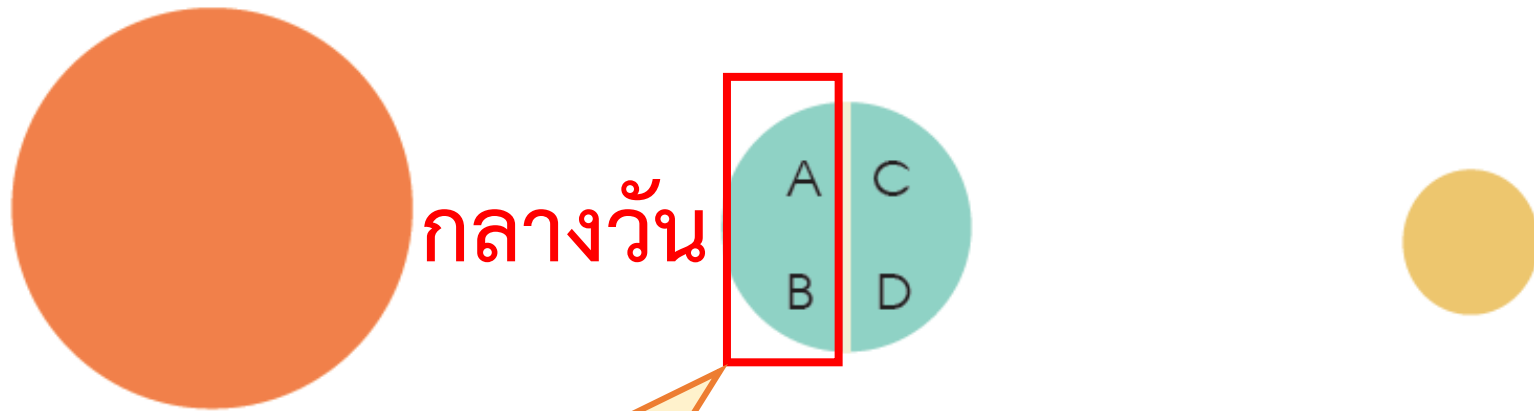
ขณะเกิดจันทรุปราคาบางส่วน
ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ดวงจันทร์เริ่ม
เข้าสู่เงามืด คนบนโลกจะมองเห็น
ดวงจันทร์เป็นเสี้ยว

จันทรุปราคาในเงามัว

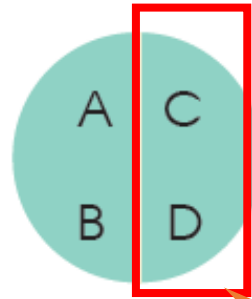
ขณะเกิดจันทรุปราคาในเงามัว ซึ่งเป็น
ช่วงที่ดวงจันทร์อยู่ภายใต้เงามัวของโลก
คนบนโลกจะยังคงมองเห็นดวงจันทร์
เต็มดวงอยู่ เพียงแต่ความสว่างจะลดลง

จากรูปเมื่อดวงจันทร์เคลื่อนที่ไปในเงาของโลก คนบนโลกบริเวณใด
ไม่สามารถสังเกตเห็นปรากฏการณ์จันทรุปราคาได้ เพราะเหตุใด

ไม่สามารถสังเกต
ปรากฏการณ์จันทรุปราคาได้

จากรูปเมื่อดวงจันทร์เคลื่อนที่ไปในเงาของโลก คนบนโลกบริเวณใด
ไม่สามารถสังเกตเห็นปรากฏการณ์จันทรุปราคาได้ เพราะเหตุใด

กลางคืน

สามารถสังเกตเห็น
จันทรุปราคาได้

การเกิดปรากฏการณ์สุริยุปราคาและ
ปรากฏการณ์จันทรุปราคา เหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

ความเหมือนและ ความแตกต่าง	ปรากฏการณ์สุริยุปราคา	ปรากฏการณ์จันทรุปราคา
การเรียงตัว ของดาว	อยู่ในแนวเส้นตรงเดียวกัน เหมือนกัน โดยดวงจันทร์ จะอยู่ตรงกลางระหว่าง ดวงอาทิตย์และโลก	อยู่ในแนวเส้นตรงเดียวกัน เหมือนกัน โดยโลก จะอยู่ตรงกลางระหว่าง ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์

การเกิดปรากฏการณ์สุริยุปราคาและ ปรากฏการณ์จันทรุปราคา เหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

ความเหมือนและ ความแตกต่าง	ปรากฏการณ์สุริยุปราคา	ปรากฏการณ์จันทรุปราคา
เวลาที่เกิด	กลางวัน 	กลางคืน

การเกิดปรากฏการณ์สุริยุปราคาและ
ปรากฏการณ์จันทรุปราคา เหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

ความเหมือนและ ความแตกต่าง	ปรากฏการณ์สุริยุปราคา	ปรากฏการณ์จันทรุปราคา
การเกิด	เงาของดวงจันทร์ ทอดไปยังโลก	เงาของโลกทอดไป ยังดวงจันทร์

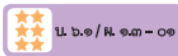
การเกิดปรากฏการณ์สุริยุปราคาและ
ปรากฏการณ์จันทรุปราคา เหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

ความเหมือนและ ความแตกต่าง	ปรากฏการณ์สุริยุปราคา	ปรากฏการณ์จันทรุปราคา
การมองเห็น	คนที่อยู่ในบริเวณเงา ของดวงจันทร์สามารถ เห็นปรากฏการณ์ สุริยุปราคาได้	คนบนโลกที่อยู่ในเวลา กลางคืนเห็นปรากฏการณ์ จันทรุปราคาได้พร้อมกัน

ใบงาน เรื่อง การเกิดจันทรุปราคา หน้า 210-211

ชื่อ-สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

คำถามหลังจากทำกิจกรรม

๑. ไฟฉาย ดินน้ำมันก้อนใหญ่และก้อนเล็กในแบบจำลองนั้นแทนอะไร

---

๒. ขณะที่ดวงจันทร์โคจรเข้าสู่เงามัว เงามืดบางส่วน และเงามืดทั้งดวง คนบนโลก จะเห็นดวงจันทร์เป็นอย่างไร

---

๓. การเกิดจันทรุปราคาบางส่วน และจันทรุปราคาในเงามัวแตกต่างกันอย่างไร

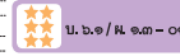

ชื่อ-สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____
วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

๔. คนบนโลกเรียกปรากฏการณ์ที่มองเห็นดวงจันทร์มืดทั้งหมดหรือมืดบางส่วนนี้ว่าอะไร

---

๕. จากกิจกรรมนี้ สรุปได้ว่าอย่างไร

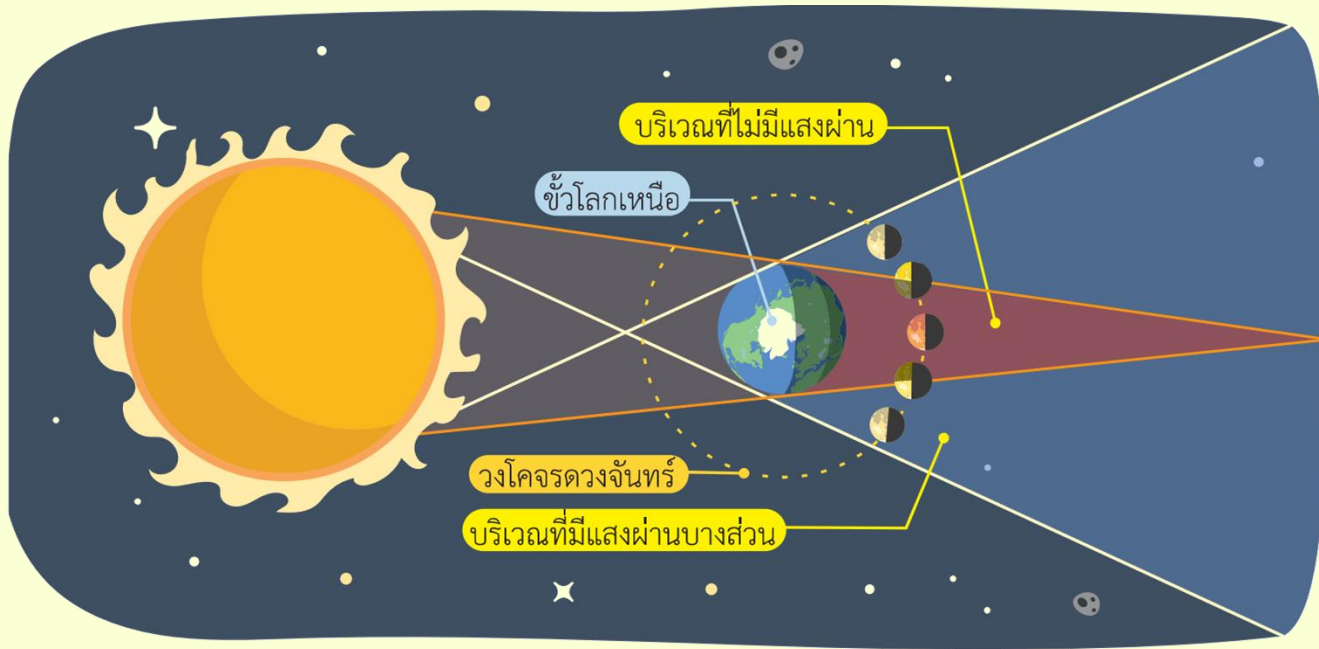
สรุปบทเรียน

นักเรียนสรุปบทเรียนด้วยตนเอง
เรื่อง จันทรุปราคาเกิดขึ้นได้อย่างไร

สรุปบทเรียน

จันทรุปราคาเกิดจากดวงจันทร์โคจรมาอยู่'ในแนวเส้นตรงเดียวกันกับโลกและดวงอาทิตย์ โดยมีโลกอยู่ระหว่างดวงอาทิตย์และดวงจันทร์

ทำให้โลกบังแสงจากดวงอาทิตย์ และเงาของโลกทอดไปยังดวงจันทร์

สรุปบทเรียน

เงามัว

เมื่อเงามัวของโลกทอดไปบนดวงจันทร์
ดวงจันทร์จะได้รับแสงลดลง คนบนโลก
จะมองเห็นดวงจันทร์เต็มดวงแต่สว่าง
ลดลงเล็กน้อย เรียกปรากฏการณ์นี้ว่า
จันทรุปราคาในเงามัว

สรุปบทเรียน

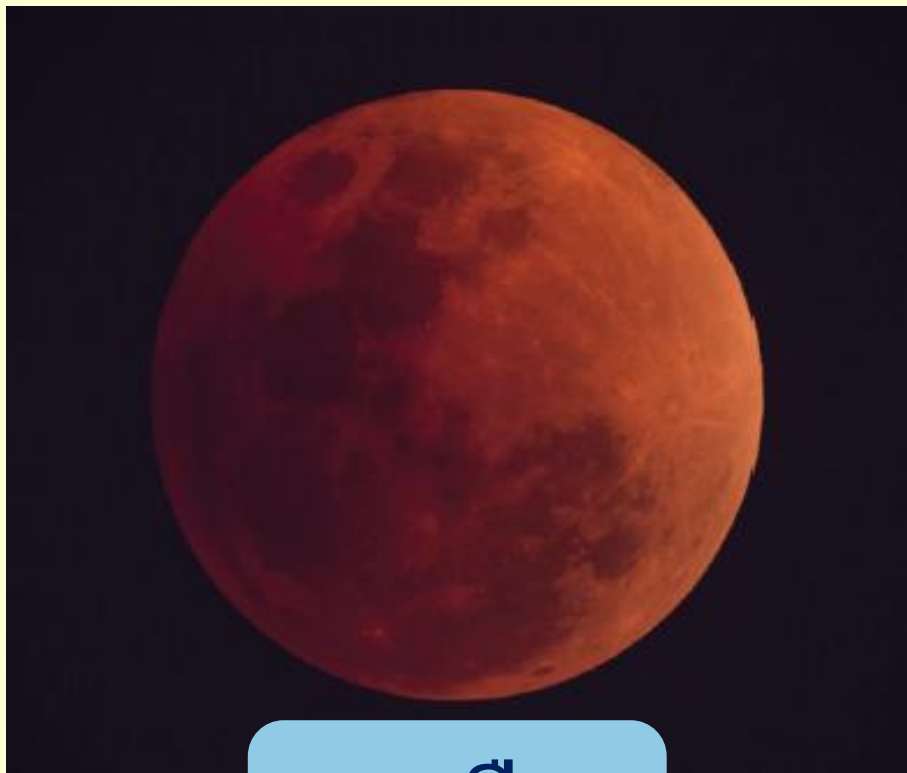

ดวงจันทร์เริ่มเข้าไปในเงามืด

เมื่อดวงจันทร์โคจรต่อไปจนเงามืดของโลก
เริ่มทอดไปบนดวงจันทร์ คนบนโลกจะมอง
เห็นส่วนสว่างของดวงจันทร์ค่อย ๆ ลดลง
ทีละน้อย เรียกปรากฏการณ์นี้ว่า
จันทร์ราคาบางส่วน

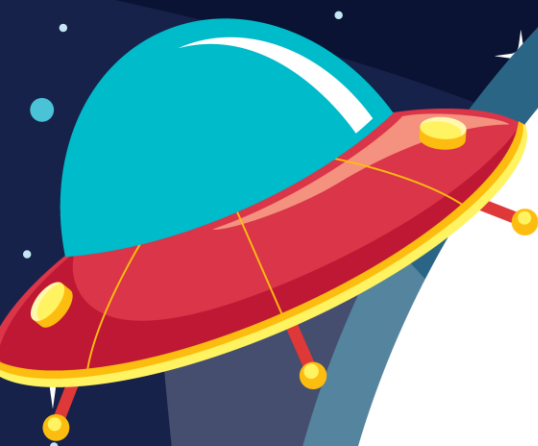

สรุปบทเรียน

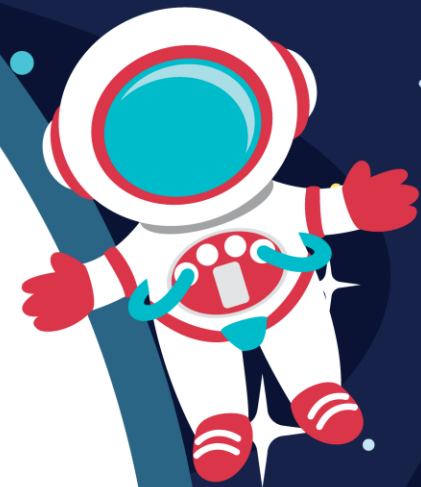

เงามืด

เมื่อเงามืดของโลกทอดไปบนดวงจันทร์
ทั้งดวง จนวนดวงจันทร์มืดไปทั้งดวง
เรียกปรากฏการณ์นี้ว่า
จันทรุปราคาเต็มดวง

บทเรียนครั้งต่อไป

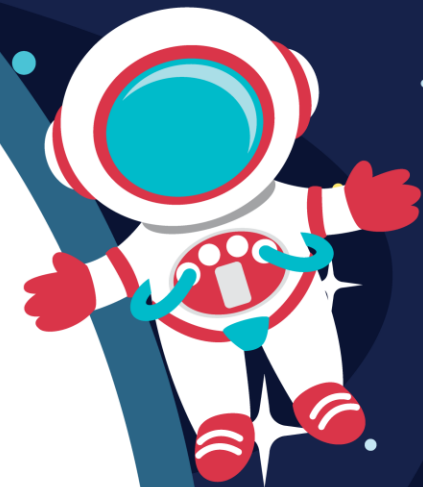

การพัฒนาของ เทคโนโลยีอวกาศ (1)

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องเตรียมในชั่วโมงต่อไป

1. ใบงาน 01 การพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ
2. ใบความรู้เรื่องการพัฒนาของเทคโนโลยีอวกาศ